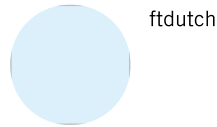

Maak kennis met mijn team: Carlos Hardenberg

Oktober 1, 2015

ftdutch

Ik ben misschien het bekendste gezicht van de Templeton Emerging Markets Group, maar achter de schermen (en ook vaak ervoor!) staan vele bijzondere collega's, en ik ben blij dat ik elke dag met hen kan samenwerken en van hen kan leren. De Templeton Emerging Markets Group is een fantastisch team van professionals, waaronder 50 analisten en portefeuillebeheerders, die actief zijn in 18 landen en 17 talen spreken. Vandaag praat ik met Carlos Hardenberg, die al jarenlang in Turkije woont, maar die weldra naar Londen verhuist om binnen het team een aantal nieuwe verantwoordelijkheden op zich te nemen. Lees over zijn eerste dagen bij het team en verneem waarom hij – om meer dan één reden – niet kan wachten om potentiële beleggingskansen te cultiveren!

Carlos
Hardenberg

Carlos Hardenberg

Senior Vice President en Managing Director

Templeton Emerging Markets Group

Mark Mobius: Herinner je je nog je eerste dag bij de Templeton Emerging Markets Group? Wat waren destijds je eerste indrukken?

Carlos Hardenberg: Mijn eerste ontmoeting met het team was in januari 1999, via een onderzoeksstage van negen maanden in Singapore. Wat ik mij van tijdens de eerste dagen vooral herinner, waren de geanimeerde discussies tussen twee collega's uit Vietnam en de Verenigde Staten over methoden voor financiële verslaglegging. Ze konden een hele dag kibbelen over de vraag of een post als 'buitengewoon' of 'uitzonderlijk' moest worden beschouwd. Die mate van focus en de grenzeloze aandacht voor details waren voor mij een goede les. Ik herinner me ook dat jij op een bepaald moment naar mijn bureau kwam en me vroeg of ik het erg vond om wat te reizen. Daags nadien vertrok ik voor vijf maanden uit Singapore. Dat was aardig onverwacht!

Mark Mobius: De eerste van veel reisjes met het team! Wij zijn echt de hele tijd onderweg. Over onderweg gesproken, jij neemt binnenkort binnen het Templeton Emerging Markets-team een uitgebreider takenpakket voor je rekening, in Londen. Wat houdt deze verandering voor jou in?

Carlos Hardenberg: Inderdaad, ik word er hoofdportefeuillebeheerder, en mijn gezin verhuist mee, dus dat wordt zowel privé als professioneel een nieuwe ervaring. Ik heb een masterdiploma in beleggingsbeheer behaald aan de Business School van London City University, dus het is spannend om er weer te zijn, ook voor mijn gezin. Zo maken ze eens wat anders mee dan ons leven in Turkije. Londen is een prima hub. Een van de grote voordelen is dat veel mensen die een belangrijke rol spelen op het vlak van opkomende markten, regelmatig Londen aandoen, zodat ik gemakkelijk afspraken kan maken met de beheerteams van fondshuizen. Ook qua tijdszone is Londen ideaal als je moet samenwerken met een team dat over de hele wereld is verspreid. We blijven ons onderzoeks- en beleggingsproces verfijnen, en communicatie in het team is van het allergrootste belang.

Mark Mobius: Wat zal je missen aan het leven in Turkije?

Carlos Hardenberg: Londen heeft duidelijk heel veel te bieden, maar ik heb tien jaar in Istanbul gewoond, en ik zal het zeker missen. Turkije is veruit het meest gastvrije land waar ik ooit heb gewoond. Mijn gezin spreekt de taal en we hebben er ons altijd thuis gevoeld. De dynamische ontwikkeling die wij de laatste tien jaar in zo'n belangrijke historische setting hebben kunnen volgen, heeft mijn wereldbeeld en dat van mijn vrouw en mijn vier kinderen enorm verrijkt.

Mark Mobius: Denk je dat jouw verhuizing een invloed zal hebben op jouw standpunt over de markt of jouw focus? En zo ja, op welke manier?

Carlos Hardenberg: Ik blijf reizen naar opkomende markten, dus wat mijn focus of strategie betreft, zal mijn verhuizing volgens mij niet al te veel veranderen. Anderzijds kan het wel bepaalde voordelen hebben om dichterbij de Londense professionele beleggingsgemeenschap te vertoeven. Elk jaar organiseren honderden bedrijven die actief zijn in opkomende markten bijeenkomsten met beleggers in Londen. Er zijn verschillende specialisten – in sectoren van opkomende markten en in macro-economische factoren – die vanuit Londen werkzaam zijn, en veel fusies en overnames en een groot deel van de financieringsactiviteit worden vanuit Londen gecoördineerd. In Londen ben ik dichterbij de actie. De combinatie van een lokale aanwezigheid in de belangrijkste markten en de alomtegenwoordigheid van informatie in London zou dan ook een voordeel moeten zijn.

We hebben een solide, ervaren team met mensen van verschillende nationaliteiten, en ik kijk uit naar de rol die ik in deze bezetting kan spelen. Het belangrijkste is focussen op de beste beleggingsideeën in elke regio, en een uitstekende communicatie binnen het team in stand houden. Wij blijven ons onderzoeks- en beleggingsproces verbeteren, en ik kijk uit naar de kansen die in het verschiep liggen.

Mark Mobius: Binnen het team legde jij je toe op frontiermarkten. Wat maakt frontiermarkten tegenwoordig voor jou interessant?

Carlos Hardenberg: Frontiermarkten zijn nog steeds de meest dynamische economieën waarin wij vandaag beleggen. Technologie is de dominante factor achter de snelle ontwikkelingen in Afrika, Azië en andere grensgebieden. Het niveau van ondernemerschap is verbazingwekkend, en de grote en jonge consumptiemaatschappijen willen steeds vaker dezelfde levensstijl als mensen in de westerse wereld. Wat ons boeit, is dat de meeste van deze markten zich nog steeds in een relatief vroege fase van de algemene ontwikkelingscyclus bevinden, zoals Kenia, Nigeria, Tanzania, Vietnam en Bangladesh, om er maar enkele te noemen. De kans om deel uit te maken van bedrijven die in een ijtempo groeien en eventueel profiteren van de toegenomen consumptie-uitgaven en infrastructuurinvesteringen is bijzonder interessant.

Mark Mobius: Wat zou je zeggen tegen beleggers die ongerust zijn over de volatiliteit waarmee deze markten (en eigenlijk alle markten) soms worden geconfronteerd?

Carlos Hardenberg: De recentste periode van hoge marktvolatiliteit is een weerspiegeling van de onzekerheid en de omstandigheden op de markten, met name de Verenigde Staten en China. We schommelen voortdurend tussen risicobereidheid en risicoaversie en mogen de onderliggende fundamentals niet uit het oog verliezen. Maar vaak zien we dat volatiliteit juist kansen schept. In de woorden van Warren Buffett: de aandelenmarkt is de plek waar het geld van actieve beleggers naar geduldige beleggers stroomt. Wij proberen in te schatten of bedrijven om de verkeerde redenen worden verkocht en of de volatiliteit wordt ingegeven door 'kortetermijndenken', waardoor er voor ons mooie koopkansen zouden kunnen ontstaan.

Mark Mobius: Wat is het moeilijkste onderdeel van je job, en waar put je het meeste plezier uit?

Carlos Hardenberg: In deze job moet je stressbestendig zijn. Maar dat is waarschijnlijk voor de meeste banen het geval. Efficiënt tijdsbeheer en voorkomen dat je wordt afgeleid is ook heel belangrijk. Je cliënten resultaten kunnen voorleggen is een erg dankbaar gegeven, en nog meer als onze bottom-up ideeën voor aandelen onze rendementsverwachtingen waarmaken. Het is ook heel erg de moeite om zo nauw samen te werken met collega's uit de hele wereld en om samen beleggingsideeën te bedenken en te ontwikkelen.

Mark Mobius: Vertel eens iets over jezelf dat mensen waarschijnlijk niet verwachten?

Carlos Hardenberg: Ik heb een enorme belangstelling voor de natuur. Ik heb net ruim 30 appelbomen geplant. Ik moet weliswaar concurreren met geïmporteerde appels uit China, dus zelfs in mijn privéleven valt China niet weg te denken!

Mark Mobius: Wat doe je in je vrije tijd?

Carlos Hardenberg: Uiteraard geniet ik ervan om tijd door te brengen met mijn gezin. Mijn vrouw, mijn vier kinderen (5,7,9 en 12 jaar oud) en ik zijn afgelopen zomer op fietsvakantie geweest in Noord-Italië, een fantastische ervaring. Ook lees ik graag geschiedenisboeken, doe ik aan hardlopen en ga ik in de winter graag skiën.

De verklaringen, meningen en analyses van Mark Mobius en Carlos Hardenberg weerspiegelen hun persoonlijke opvattingen en zijn louter bestemd voor informatieve doeleinden en voor het brede publiek. Zij mogen niet worden beschouwd als individueel beleggingsadvies of een aanbeveling of verzoek om welke effecten dan ook te kopen, te verkopen of te houden of om welke beleggingsstrategie dan ook te gebruiken. Ze vormen geen wettelijk of fiscaal advies. De informatie in dit document wordt verstrekt per de publicatiedatum en kan zonder kennisgeving veranderen, en ze is niet bedoeld als een volledige analyse van elk belangrijk feit over een land, regio, markt of belegging.

Er kunnen bij de opstelling van dit document gegevens van externe bronnen zijn gebruikt die niet onafhankelijk door Franklin Templeton Investments ('FTI') zijn gecontroleerd of bevestigd. FTI aanvaardt geen aansprakelijkheid voor verliezen die voortvloeien uit het gebruik van deze informatie, en de gebruiker dient zelf te bepalen in welke mate hij op deze verklaringen, meningen en analyses wil vertrouwen. Producten, diensten en informatie zijn mogelijk niet in alle rechtsgebieden beschikbaar en worden door met FTI gelieerde ondernemingen en/of hun distributeurs alleen aangeboden als dat door de lokale wet- en regelgeving wordt toegestaan. Gelieve uw eigen beleggingsadviseur te raadplegen voor nadere informatie over de beschikbaarheid van producten en diensten in uw rechtsgebied.

Wat zijn de risico's?

Alle beleggingen gaan met risico's gepaard, waaronder een mogelijk verlies van het ingelegde kapitaal. Beleggingen in buitenlandse effecten houden speciale risico's in, zoals wisselkoersschommelingen en economische en politieke onzekerheid. Beleggingen in landen met een opkomende markt, waar frontiermarkten een subset van vormen, gaan gepaard met grotere risico's die verband houden met dezelfde factoren, boven op de risico's die verbonden zijn aan hun relatief geringe omvang, de lagere liquiditeit en het gebrek aan een gevestigd wettelijk, politiek, zakelijk en sociaal kader om effectenmarkten te ondersteunen. Omdat deze kaders doorgaans nog minder ontwikkeld zijn op de frontiermarkten, en gelet op diverse factoren zoals het hogere risico van extreme koersvolatiliteit, illiquiditeit, handelsbarrières en deviezencontroles, gelden de risico's van de opkomende markten nog sterker voor frontiermarkten.